

**SÜRDÜRÜLEBİLİR TASARIM YAKLAŞIMIYLA
FUAR STANTLARINDA ATIK MALZEME
KULLANIMI: STÜDYO DENEYİMİ**

USE OF WASTE MATERIALS IN EXHIBITION
STANDS WITH A SUSTAINABLE DESIGN
APPROACH: A STUDIO EXPERIENCE

Havva Beril BAL, İrem BEKAR

30

SÜRDÜRÜLEBİLİR TASARIM YAKLAŞIMIYLA FUAR STANTLARINDA ATIK MALZEME KULLANIMI: STÜDYO DENEYİMİ

USE OF WASTE MATERIALS IN EXHIBITION STANDS WITH A SUSTAINABLE DESIGN APPROACH: A STUDIO EXPERIENCE

Havva Beril BAL ¹, İrem BEKAR ²

Anahtar Kelimeler:

Fuar standı,
Fuar standı tasarımı,
Sürdürülebilir tasarım,
Atık malzeme,
Tasarım eğitimi.

Keywords:

Fair stand,
Fair stand design,
Sustainable design,
Waste material,
Design education.

ÖZ

Günümüzde fuarlar, dünya çapında ticaretin gelişmesine, satış ve tanıtımın desteklenmesine, ticari ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlayan önemli platformlardır. Bu gelişme, fuar standı sektöründe yoğun bir üretimle birlikte atık miktarının artmasına yol açmaktadır. Bu çalışma, Avrasya Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü'nün sekizinci yarıyılında seçmeli ders olarak sunulan Fuar Alanları ve Stant Tasarımı dersi kapsamında gerçekleştirilen bir stüdyo deneyimine dayanmaktadır. Çalışmada, geçici organizasyonlar olan fuarların bitiminde bir çok standın kullanım dışı kalmasından hareketle atık malzeme kullanılarak fuar standı tasarlanması amaçlanmıştır. Tasarım sürecinde, yeniden kullanım bilincinin artırılması amaçlanmış ve çalışma sonucunda elde edilen projeler, atık malzemelerin tasarıma katkıları üzerinden değerlendirilmiştir. Stantlarda atık malzeme kullanımı işlevsel, teknik ve estetik açıdan incelenerek malzemelerin tasarıma sunduğu avantaj ve dezavantajlar ortaya konmuştur. Sonuç olarak, proje sürecinin öğrencilerin tasarım becerilerini geliştirirken, sürdürülebilirlik ve çevresel sorumluluk konularında da derin bir farkındalık kazandırdığı gözlemlenmiştir. Sürdürülebilir malzemelerin seçimi, geri dönüşüm süreçleri ve atık malzemelerin yaratıcı kullanımı, tasarım sürecinde kilit rehberler haline gelmiştir.

ABSTRACT

Today, trade fairs are crucial platforms that contribute to the global trade development, support sales and promotion, and the strengthen commercial relationships. However, this growing industry has led to an increase in waste production due to the intensive manufacturing in the exhibition and industr. This study is based on a studio experience conducted as part of the Fairgrounds and Stand Design course, offered as an elective in the eighth semester at the Department of Interior Architecture and Environmental Design at Avrasya University. The objective of the study is to design exhibition stands using waste materials, addressing the issue of numerous stands becoming obsolete after temporary exhibitions. The project aimed to raise awareness of reuse in design, and upon completion, the projects were evaluated based on how waste materials contributed to the design process. The use of waste materials in stands has been examined from functional, technical, and aesthetic perspectives, revealing the advantages and disadvantages of integrating these materials into design. The findings demonstrated that the project not only enhanced students' design skills but also instilled a strong understanding of sustainability and environmental responsibility. The careful selection of sustainable materials, recycling processes, and the innovative use of waste materials emerged as key guiding principles in the design process.

¹ Öğr. Gör, Avrasya Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, beril.bal@avrasya.edu.tr, Orcid No. 0000-0002-2347-3244

² Arş. Gör, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, irembekar@ktu.edu.tr, Orcid No. 0000-0002-6371-9958

Alıntılar için/Cite as: Bal B. H. ve Bekar İ., (2025) Sürdürülebilir Tasarım Yaklaşımıyla Fuar Stantlarında Atık Malzeme Kullanımı: Stüdyo Deneyimi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 34 (1), 520-537.

GİRİŞ

Günümüzde fuarlar, tüm dünyada yaygınlaşarak ticaretin gelişmesine, satışa, tanıtıma ve ticari ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlarken; aynı zamanda iletişimin en önemli araçlarından biri haline gelmiştir. Türkiye’de de özellikle 2000’li yıllardan sonra fuar ve sergiler en üst düzeye ulaşırken küresel ürünler, işbirlikleri ve tasarım kültürü, sergi ve stant tasarımlarında önemli değişimler yaratmıştır (Küçükerman, 2002). Fuarcılığın önem kazanmasıyla birlikte, sergileme ve stant düzenlemeleri de aynı ölçüde değer kazanmaktadır. Fuar organizasyonlarında başarılı bir stant tasarımıyla yer alan firmalar, kamuoyunda kendilerini tanıtma adına önemli bir adım atmış olurlar. Bu sebeple günümüzde, stant tasarımı ve uygulama hizmeti sunan firmaların sayısı da artış göstermektedir. Türkiye’de fuar stant sektörü önemli bir konuma sahiptir. Birçok firma, tasarım ve yüklenici olarak faaliyet göstermekte ve yıl boyunca düzenlenen organizasyonlarda müşterilere hizmet sunmaktadır. Ulusal ve uluslararası düzeyde pek çok fuara ev sahipliği yapılırken, sürekli olarak stant üretimi gerçekleştirilmektedir. Stant tasarımları üretim şekline göre modüler ve özel üretim olmak üzere iki grupta incelenmektedir. Modüler sistemler, kolay kurulum, düşük maliyet, kolay taşıma gibi avantajlara sahipken özel tasarım stantlar farklı tasarım alternatifleri sunabilmeleri nedeniyle tercih edilmektedir. Fakat, özel üretim stantları fuar bitiminde atık haline gelmektedir.

Günümüzün değişen üretim ve tüketim kalıplarının çevre üzerinde daha büyük baskılara neden olmasına ve ekosistemleri tehdit etmesine bağlı olarak ortaya çıkan sürdürülebilirlik problemi ekonomik, sosyolojik, ekolojik ve benzeri bir çok alanda kendisini göstermektedir. Tasarım alanında sürdürülebilirlik; başlangıçta ürünlerin çevresel etkilerini en aza indirme amacıyla ortaya çıkmış, sonrasında ise ürünün tüm yaşam döngüsünü kapsayan bir tasarım yaklaşımı haline gelmiştir (McLennan, 2004). Ürün yaşam döngüsünün son aşamasında; kullanım ömrünü tamamlayan ürün atık haline gelmektedir. Üretim ve tüketim kalıplarındaki değişiklik ve tüketicinin artması atık problemini de beraberinde getirmektedir (Elibol ve diğerleri, 2017). Atık yönetiminin sağlanması için atık malzemelerin biriktirilerek, kullanım değeri üzerine çalışmalar yapılması ve tekrar kullanıma kazandırılabilmesi

adına çeşitli uygulama ve yöntemler geliştirilmeye devam etmektedir (Bekar, 2023). Bu yaklaşımlar arasında dünya genelinde kabul gören yöntemlerden biri, atık yönetimini “azaltma, yeniden kullanma ve geri dönüşüm” odaklı ele alan 3R (reduce, reuse, recycle) prensibidir. 3R prensibi, atık malzemenin bir kayıp olarak değil, bir kaynak olarak görülmesi ve yeniden kullanılması için duyarlı bir ortam yaratılmasını desteklemektedir (Bekar ve diğerleri, 2023). Sürdürülebilir bir yaşamın gerekliliği olarak atık malzemenin bir kaynak olarak yeniden kullanımı tasarımın bütün süreçlerini ilgilendirmekte, özellikle tasarım eğitimi boyunca önemli bir yer tutmaktadır.

Tasarım eğitimi öğrencilere yalnızca estetik ve işlevsellik bilinci kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda çevresel ve sosyal sorumluluk bilincini de aşılama hedefler. Tasarım eğitiminin, geleneksel tasarım sürecini anlamak ve çağdaş versiyonlarını keşfetmek açısından kritik bir öneme sahip olduğu düşünüldüğünde (Hatipoğlu ve diğerleri, 2023), tasarım stüdyolarının öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeleri ve sürdürülebilir tasarım çözümleri üretmeleri için uygun bir ortam sağladığını söylemek mümkündür. Bu stüdyolar, öğrencilere deneyimleme, deneme yanılma ve eleştirel düşünme fırsatları sunarak, tasarım süreçlerini derinlemesine kavramalarına yardımcı olur. Böylece, öğrenciler sadece estetik ve işlevsellik odaklı değil, aynı zamanda çevresel ve sosyal sorumluluk bilinciyle hareket eden tasarımcılar olarak yetişirler (Çebi, 2024).

Literatüre bakıldığında atık malzemenin bir kaynak olarak kullanılarak tasarım eğitime dahil edildiği çalışmaların yer aldığı görülmektedir. Sağlam ve Enginoğlu (2016), atık nesneyi sanat nesnesi olarak ele alarak sanat eğitimiyle kullanmanın çocuklar üzerindeki etkilerini ve kazanımlarını incelemiştir. Yılmaz ve Tüfekçioğlu (2018), Türkiye’de üniversiteler düzeyinde atık yönetimi ve atıkla tasarım konusunun tartışılmasını, uygulamaların gerçekleştirilmesini ve toplumla paylaşılmasını amaçladıkları çalışmalarında, sürdürülebilirliğin temel ilkelerine dayalı olarak atık malzemelerle yapılan bir donatı tasarımı stüdyosunun sonuçlarına yer vermiştir. Adwan ve Morsi (2018), Grafik Tasarımı bölümü öğrencilerinin atıklarını Heykel Bölümü öğrencilerinin üç boyutlu sanat eserlerine dönüştürdüğü bir stüdyo

çalışması üzerinden çalışmalarını yürütmüştür. Elibol ve arkadaşları (2018), yeniden kullanım kavramının önemini mobilya tasarımı üzerinden vurgulamayı amaçladıkları çalışmada, öğrencilerin atık malzemelerle mobilya tasarımı tasarladıkları bir stüdyo süreci deneyimlemiştir. Bakırhan ve arkadaşları (2020), görsel sanatlar eğitiminde atık malzeme kullanımını ele alarak öğrencilerin tasarım ve yaratıcılık açısından sergiledikleri farklılıkları ortaya koymuştur. Bekar ve arkadaşları (2023) kullanım dışı veya hazır üretimdeki materyallerin farklı işlevlerle yeniden kullanım alanlarına dönüştürülmesine yönelik bir stüdyo çalışması gerçekleştirerek, yeniden kullanımın önemine dikkat çekmeyi amaçlamıştır. Onay ve arkadaşları (2023) ise öğrencileri atık malzemelerin geri dönüşümü, yeniden kullanımı konusunda bilinçlendirmek amacıyla gerçekleştirdikleri stüdyo çalışmasında öğrencilerden atık malzemedan işlevsel bir ürün tasarlamalarını istemiş ve ortaya çıkan ürünler; tasarım ilkeleri, atık malzeme kullanımı, geri dönüşüme uygunluk ve estetik kriterlerine göre değerlendirilmiştir.

Literatürde bir çok alanda atık malzemenin kullanımına ilişkin gerçekleştirilen çalışmalar yer almakta olup, tasarım eğitiminde atık malzemenin stant tasarımında kullanımına ilişkin çalışmaya rastlanmamıştır. Günümüzde fuar sektöründe sürekli bir atık üretimi olması problematiğinden hareketle oluşturulan bu çalışmada, atık malzemelerden faydalanarak fuar standı tasarlanması amacıyla Avrasya Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü 8. Yarıyıl müfredatında yer alan Fuar Alanları ve Stant Tasarımı dersi kapsamında bir stüdyo çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, tasarımda atık malzeme kullanımı konusunda farkındalık yaratmayı hedeflemektedir. Böylece, öğrenciler hem sürdürülebilir tasarım ilkelerini benimserken hem de yaratıcı çözümler geliştirme becerilerini pekiştirmiş olurlar. Bu tür projeler, tasarım eğitiminin yalnızca teorik bilgi ile sınırlı kalmadığını, aynı zamanda pratik uygulamalarla desteklenerek öğrencilerin gelecekteki projelerinde çevresel etkileri göz önünde bulundurmalarına olanak tanıdığını göstermektedir.

Fuar Stant Tasarımında Malzeme

Tarihsel süreçte, temelinde "iletişim" ihtiyacı olan fuarlar,

küreselleşmenin etkisiyle farklı şekillerde biçimlenerek günümüze ulaşmıştır. Fuarlar, iletişimin en önemli araçları arasında yer almakla birlikte, ticareti geliştirme, satış, tanıtım ve ticari ilişkilerin kurulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Günümüzde pazarlama faaliyetleri açısından çok önemli bir basamak olarak kabul edilirken güçlü rekabet ortamı içinde ulusal ve uluslararası platformlarda yaygınlaşmaktadır. Ortaya çıktıkları ilk dönemlerde yalnızca ürün tanıtmak ve pazarlamak amacıyla gerçekleştirilmiş olman fuarlar günümüzde bunun yanında veya yalnızca bir ülkenin kültürünü, coğrafi güzelliklerini teknolojik gelişmelerini tanıtmak amacıyla da gerçekleştirilmektedir. Bu amacın gerçekleştirilmek için kurulan geçici bölmeler ise stant olarak tanımlanmaktadır (Hasol, 2005).

İyi tasarlanmış bir fuar standı, kurumsal kimliği, konsepti, grafik dili, tipografisi, rengi ve biçimi ile mesajı (anlamı) iletmede önemli bir işleve sahiptir (Kaptan, 2021). Hikayenin doğru anlatılması, istenilen mesajın en etkili şekilde verilmesi stantların fiziksel anlamda şekillenmesini gerektirir (Aksu, 2016). Bu doğrultuda fuar standının şekillenmesi, işlevsel, strüktürel, görsel-algisal, psikolojik ve işitsel faktörlerin dikkate alınmasıyla sağlanır. Bu faktörlerin bir arada değerlendirilmesi, standın hem estetik hem de pratik açıdan etkili olmasına katkıda bulunur.

Fuar stantları üretim yöntemine göre modüler ve özel üretim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Modüler stantlar, maliyeti düşük, kolay taşınabilen, depolama gereksinimi olmayan stantlar olup çok yönlü ve esnek bir tasarım sunmaktadır. Bu sayede, çeşitli fuar ve etkinliklerde farklı ihtiyaçlara hızlıca cevap vererek değişen alanlara kolayca uyum sağlayabilmektedir. Genellikle alüminyum profiller ve suntalam panellerden oluşan modüller sistem stantlarda ayrıca plastik esaslı bazı malzemeler de kullanılmaktadır. Modüllerin getirdiği tasarım kısıtları ise bu sistemin dezavantajını oluşturmaktadır. Özel üretimde genellikle; sunta ve mdf gibi preslenmiş yapay ahşap malzemeler, demir profiller kullanılarak standın kaba yapısı tamamlanır. Bu noktadan sonra standın bölümleri yapılan tasarım ile uyum sağlayan farklı malzemelerle oluşturulur (Altın, 2023). Katılımcı firmanın istek ve ihtiyaçları doğrultusunda biçimlenen özel üretim stantlar her firmanın benzersiz kimliğini özgün bir şekilde yansıtarak, hedef kitleye etkili

bir şekilde ulaşmayı amaçlar. Fuar stantlarında malzeme seçimi, öncelikle standın strüktürel dayanıklılığına ve işlevselliğine uygun olmalıdır. Aynı zamanda estetik, maliyet ve standın kullanım ömrü gibi kriterler de göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

Günümüzde önemli bir yere sahip olan fuar standı sektöründe de yoğun bir üretim yapılmakta ve birçok malzeme bir arada kullanılmaktadır. Bu süreçte, atık üretimi de önemli bir sorun haline gelmektedir. Geçici organizasyonlar için tasarlanan stantlarda kullanılan malzemelerin geri dönüştürülebilir ya da yeniden kullanılabilir olması, atık miktarını azaltmak ve çevresel etkileri minimize etmek açısından kritik bir rol oynamaktadır. Atık malzeme kullanımı günümüzde çeşitli tasarım alanları içerisinde, farklı şekillerde kendisini göstermektedir. Bu çalışmada, atık malzeme kullanılarak fuar standı tasarlanması istenmiş, tasarlanan stantlarda malzeme kullanımı işlevsel, teknik ve estetik açıdan incelenerek malzemelerin tasarıma sunduğu avantaj ve dezavantajlar ortaya konmuştur.

YÖNTEM

Bu çalışma; Avrasya Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü öğretim programında sekizinci yarıyılında seçmeli ders olarak yer alan Fuar Alanları ve Stant Tasarımı Dersi kapsamında gerçekleştirilen

stüdyo deneyimi üzerine kurgulanmıştır. Çalışmada atık malzemelerden faydalanılarak fuar standı tasarlanması amacıyla bir stüdyo çalışması yapılmıştır. Çalışmada; tasarımda yeniden kullanım konusunda farkındalık yaratılması hedeflenirken çalışma sonunda elde edilen projeler atık malzemenin tasarıma sunduğu katkılar üzerinden değerlendirilmiştir.

Çalışma literatür taraması, tasarım süreci ve proje çıktılarının değerlendirilmesi olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır (Şekil 1)

Birinci aşamada sürdürülebilir tasarım ve fuar stant tasarımında malzeme kullanımına dair literatür taraması yapılmıştır.

Çalışmanın ikinci aşaması tasarım sürecidir. Tasarım süreci ise kuramsal altyapının oluşturulması, bilgi toplama, atık malzeme seçimi, tasarımın geliştirilmesi ve uygulamaya yönelik detay çözümleri adımlarından oluşmaktadır. Stant tasarımı konusunda, sergilenen ürün ya da hizmetin niteliğine ve üretici firmanın misyonuna paralel olarak işlevsel ve formel kurguları oluşturmanın amaçlandığı Fuar Alanları ve Stant Tasarımı Dersinde öncelikle kuramsal bilgi verilmiştir. Sergileme türleri, tarihçesi, günümüzde fuarların önemi, çeşitleri, stant tanımı ve sınıflandırması, standı oluşturan mekansal bölümler, standın oluşmasını etkileyen faktörler ve kurumsal kimlik ile ilgili detaylı bilgi

Şekil 1. Çalışmanın Adımları

verilmiştir. Daha sonra öğrencilere tasarım iş tanımı verilerek moda fuarı için 12m x 18m’lik alan için stant tasarımları istenmiştir. Fuar teması sürdürülebilir moda olarak belirlenmiştir. Sürdürülebilir moda; çevreci, geri dönüştürülebilir, yüksek kaliteli ürünlerin yer aldığı moda akımı olarak tanımlanırken; hammaddeden, üretim sonrasına kadar sürdürebilir ürünler kullanmayı, üretim atıklarının sürdürebilir hale getirilmesini destekleyen bir yaklaşımdır (Gürcüm ve Yüksel, 2011). Günümüzde sürdürülebilir moda kavramı, birçok moda markası tarafından benimsenmekte, koleksiyonlara bu doğrultuda yatırım yapılmaktadır. Moda ve tekstil sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin uyguladığı stratejileri tanımlayan bir pazarlama kavramı olarak öne çıkan sürdürülebilir moda, bu çalışmada hem tasarım probleminin temelini oluşturması hem de firma seçimlerine rehberlik etmesi amacıyla fuar teması olarak belirlenmiştir. Tasarım problemi ise “moda fuarı için atık malzeme kullanılarak stant tasarlanması” olarak verilmiştir. Bir öğrenci bireysel; 10 öğrenci ise 2’şerli gruplar halinde çalışmıştır. Toplam 11 öğrencinin dönem sonunda teslim ettiği 6 proje üzerinden çalışma gerçekleştirilmiştir.

Tasarım problemi verilen öğrenciler öncelikle kendilerine tasarımını yapacakları firmaları seçmişlerdir. Firma seçerken, fuar temasına uygun şekilde sürdürülebilir moda yaklaşımını benimseyen bir firmayı tercih etmeleri için yönlendirilmişlerdir. Bilgi toplama evresine seçtikleri firmayla ilgili araştırma yaparak başlamışlardır. Seçtikleri firmanın kurumsal kimlik analizini yapabilecekleri bilgilere ulaşmışlar ve stüdyoda ders yürütücülerine ve arkadaşlarına sunmuşlardır. Kurumsal analizlerine bağlı olarak tasarımlarına yön verecek kavramları belirlemişlerdir. Bu evrenin ikinci adımında ise atık malzeme ile ilgili araştırma yapmışlardır.

Araştırmalarını tamamladıktan sonra atık malzemelerini seçerken öğrenciler seçimlerinin firmanın kurumsal kimliğine ve tasarıma işlevsel, teknik ve estetik açıdan katkısı üzerine yönlendirilmiştir.

Üçüncü adımda öğrenciler belirledikleri kavramlara bağlı olarak ilk tasarım eskizlerini yapmaya başlamışlardır. Tasarım eskizlerini yaparken işlevsel kurgunun yanında kurumsal kimliğe uygunluk da göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca atık malzeme kullanımının getirdiği kısıtlara bağlı olarak tasarımı şekillendirmiştir. Her hafta ders yürütücülerine sundukları tasarımlarını son

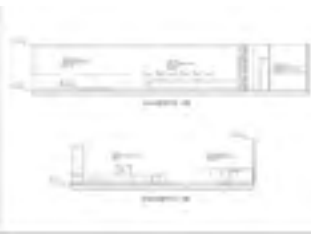
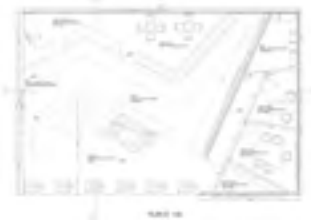
haline getirmişlerdir.

Tasarım sürecinin son aşamasında, nihai tasarımlar detaylandırılmış ve çizimleri yapılmıştır. Uygulama projesi çizimleri 1/50 ölçekte hazırlanmıştır. Atık malzemenin uygulanmasıyla ilgili detaylara yer verilmiştir. Uygulamada kullanılması öngörülen malzemelerin de lejant şeklinde verilmesi beklenmiştir. Ayrıca projeye ilgili tasarım kararlarının yer aldığı bir proje künyesi hazırlayarak projeleriyle birlikte dönem sonunda teslim etmişlerdir.

Çalışmanın üçüncü aşaması, tasarım kararlarının ve dersin öğrenme çıktılarının sonuç üründe değerlendirildiği aşamadır. Öncelikle her proje için öğrencilerin proje künyelerinden elde edilen bilgiler doğrultusunda kimlik kartı oluşturmuştur. Proje çizim ve 3 boyutlu görsellerinin bulunduğu kimlik kartlarında stantlarda kullanılan atık malzemelere ve malzemelerin kullanıldığı bölümlere yer verilmiştir. Tasarımda malzemenin kullanımı temeli Vitruvius’un özetlediği biçimiyle dayanıklı, uygun ve güzel olanı belirlemeye dayanan işlevsel, teknik ve estetik olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Bu başlıkları belirlerken literatürdeki benzer çalışmalar referans alınmıştır (Bekar ve Cürgül, 2023; Tütüncü, 2011; Önlü, 2010; Aydın ve Uysal, 2009). İşlevsellik; mekansal, işitsel, görsel faktörler açısından ele alınmıştır. Teknik açıdan ele alındığında standın dayanıklılığı, montajı, taşınması gibi faktörler değerlendirilmiştir. Estetik açıdan değerlendirme ise tasarımın özgünlüğünün görsel ve estetik açıdan ele alınmasıyla sağlanmıştır. Bununla birlikte atık malzemenin sürdürülebilir kullanımının tasarıma sunduğu katkılar da değerlendirilmiştir. Sonuç ürünler ve proje künyesinde yer alan bilgiler doğrultusunda değerlendirme yapılarak atık malzemelerin fuar stant tasarımında kullanımının yarattığı avantajlar ve dezavantajlar ortaya konulmuştur.

BULGULAR

Proje 1’de atık karton, cam, demir profil ve ahşap malzemeler kullanılarak North Face markasına bir stant tasarımı yapılmıştır. Malzemeler standın karşılama bankosu ve bench mobilyalarında, duvar yüzeylerinde, kıyafet stantlarında ve duvar bölücülerinde kullanılmıştır. Tasarlanan stant tasarımına ait görsel bilgiler, teknik çizimler ve kullanılan atık malzemenin fuar standı tasarımı üzerinde yarattığı işlevsel, teknik ve estetik etkiler Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1. Proje 1, North Face Standı Tasarımı**Proje 1: North Face Standı****Öğrenciler: Hazar Hellaç-Göktuğ Genç****Atık Malzeme****Plan Kesit****3 Boyutlu Anlatım****Atık malzemeler:** Karton, cam, demir profil, ahşap**Malzemenin kullanıldığı bölümler:** Karşılama bankosu ve bench mobilyalarında, Duvar yüzeylerinde, Kıyafet Stantlarında, Duvar bölücülerinde**İşlevsel Etkiler:**

- Atık karton ve ahşap kullanımı mobilyaların hafif ve taşınabilir olmasını sağlamıştır. Aynı zamanda, atık malzemelerle yapılan bankolar, sürdürülebilirlik vurgusu yaparak ziyaretçilere çevre dostu bir yaklaşım sunmaktadır.
- Atık cam ve karton, ses yalıtımı gibi işlevsel özellikler kazandırabilir. Cam, ışık geçirgenliği sayesinde mekana doğal aydınlatma sağlamaktadır.
- Atık ahşap ve demir profil, kıyafet standlarının sağlamlığını artırarak, ürünlerin güvenli bir şekilde sergilenmesini sağlar. Bu malzemeler, aynı zamanda çeşitli tasarım stillerine uyum sağlayarak işlevselliği artırır.
- Atık malzemelerle yapılan duvar bölücüler, alanı etkili bir şekilde bölerek, ziyaretçilerin rahatça dolaşmasına olanak tanır.

Teknik Etkiler:

- Atık demir profil, dayanıklılığı artırırken, ahşap ve karton gibi diğer malzemelerle birleştğinde, yapının genel stabilitesini ve uzun ömürlülüğünü sağlar.
- Atık karton ve ahşap, hafif yapıları sayesinde kolay montaj ve taşıma imkanı sunar. Bu da, fuar standının kurulumu sırasında zaman ve iş gücü tasarrufu sağlar.

Estetik Etkiler:

- Malzemelerin farklı dokulara ve renklere sahip olması tasarımda çeşitlilik sağlar. Atık cam ve ahşap kombinasyonu, modern ve doğal bir estetik yaratabilir.
- Kullanılan atık malzemeler, tasarımın sürdürülebilirlik temasını güçlendirerek ziyaretçilerin bu malzemeleri görmesi ile estetik bir deneyim sunar.
- Atık malzemelerin kullanımı ile yaratıcılık tetiklenir ve sanatsal bir yaklaşım sergilenebilir. Bu da standın genel görünümünü zenginleştirir.

Proje 2’de konteyner profilleri kullanılarak Tommy Hilfiger markasına bir stant tasarımı yapılmıştır. Atık malzeme mekânın üstünde dekoratif eleman, sınır belirleyici, sergi alanı, aydınlatma elemanı tasarımlarında kullanılmıştır. Tasarlanan stant tasarımına ait görsel bilgiler, teknik çizimler ve kullanılan atık malzemenin fuar standı tasarımı üzerinde yarattığı işlevsel, teknik ve estetik etkiler Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2. Proje 2, Tommy Hilfiger Standı Tasarımı

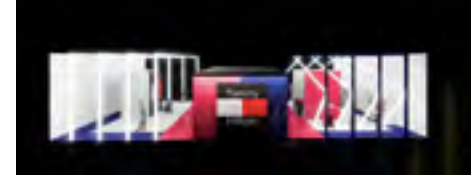
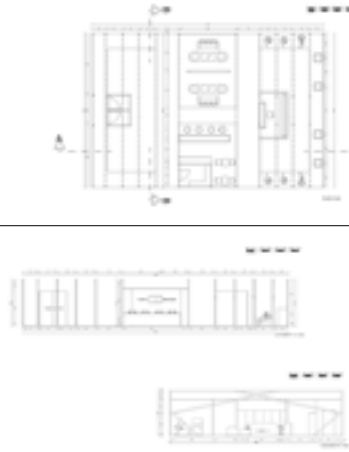
Proje 2: Tommy Hilfiger Standı

Öğrenciler: Kağan Ayaz-Alperen Çetiner

Atık Malzeme

Plan Kesit

3 Boyutlu Anlatım

Atık malzemeler: Konteyner Profilleri

Malzemenin kullanıldığı bölümler: Mekânın üstünde dekoratif eleman, sınır belirleyici, Sergi alanı, aydınlatma elemanı

İşlevsel Etkiler:

- Konteyner profilleri, modüler bir tasarım imkanı sunarak standın farklı boyut ve şekillerde kolayca düzenlenebilmesine olanak tanır. Bu, esnek bir kullanım sağlar.
- Atık malzeme bölücü elemanlar olarak kullanıldığında, fuar alanında ziyaretçilerin yönlendirilmesine yardımcı olur, böylece mekânın etkin bir şekilde kullanılmasını sağlar.

Teknik Etkiler:

- Konteyner profilleri, sağlam ve dayanıklı bir yapı sunarak standın uzun ömürlü olmasını sağlar.
- Konteyner profilleri, hafif ve taşınabilir olmaları sayesinde hızlı bir şekilde monte edilip demonte edilebilir. Bu, fuar sürecini hızlandırır.
- Atık malzeme kullanımı, maliyetleri düşürürken, çevresel sürdürülebilirliği de destekler.
- Malzeme köşeli bir forma sahip olduğu için istediği açıdan kesilerek ve birleştirilerek istenilen görüntü veya açı sağlanabilir.

Estetik Etkiler:

- Konteyner profilleri, alışılmışın dışında bir malzeme olarak, tasarıma yenilik katabilir. Bu, standın dikkat çekici ve özgün görünmesini sağlar.
- Kullanılan malzeme, modern ve endüstriyel bir estetik sunar. Bu, mağaza için estetik açıdan etkili bir atmosfer yaratır.
- Mekânın üstünde kullanılarak oluşturulan dekoratif elemanlar, estetik açıdan zenginlik sağlar ve standın genel görünümünü iyileştirir.

Proje 3'te ip ve ahşap parçaları kullanılarak Hermes markasına bir stant tasarımı yapılmıştır. Atık malzeme mekânın dış cephe tasarımında ve podyum tasarımlarında kullanılmıştır. Tasarlanan stant tasarımına ait görsel bilgiler, teknik çizimler ve kullanılan atık malzemenin fuar standı tasarımı üzerinde yarattığı işlevsel, teknik ve estetik etkiler Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3. Proje 3, Hermes Standı Tasarımı

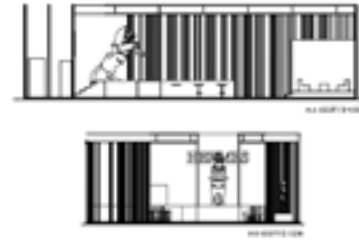
Proje 3: Hermes Standı

Öğrenciler: Edanur Ak-Buket Gürhan

Atık Malzeme

Plan Kesit

3 Boyutlu Anlatım

Atık malzemeler: İp ve ahşap parçaları

Malzemenin kullanıldığı bölümler: Dış cephe, podyum

İşlevsel Etkiler:

- Ahşap parçaları, sağlam bir yapı sunarak standın dayanıklılığını artırır. Bu, standın uzun süreli kullanımı için önemlidir.
- Dönüştürülmüş ip parçaları, podyumu yarı açık hale getirme işleviyle, ziyaretçilerin stantla etkileşimini kolaylaştırır. Bu, ürünlerin sergilenmesi açısından da avantaj sağlar.

Teknik Etkiler:

- Kolay taşınabilir ve monte edilebilir olması standın kurulumunda kolaylık ve zaman tasarrufu sağlar.
- Ahşap parçalarının kullanılmış ve eski malzeme olmasından kaynaklı olarak montaj ve kullanım aşamalarında parçalanma kırılma ve zedelenme sorunları yaşanabilir.
- Dönüştürülmüş ip sabitlenirken eski malzeme olmasından kaynaklı kopmalara sebep olabilir.

Estetik Etkiler:

- Ahşap ve ip, doğal malzemeler olarak birbirleriyle uyumlu bir estetik oluşturur. Bu, standın genel tasarımını güçlendirir.
- Ahşap ve ip gibi doğal malzemeler, sıcak ve davetkar bir atmosfer yaratır. Bu, giysi mağazasının hedef kitlesine hitap eden bir estetik sunar.
- Ahşap parçalar, standın yapısal bütünlüğünü sağlarken, ip parçaları da tasarımın dinamik bir yapıda olmasına olanak tanır.
- Malzemeler sürdürülebilirlik vurgusu yaparak modern tasarım anlayışına katkıda bulunur. Öğrencinin tasarımında bu malzemelerin yaratıcı bir şekilde kullanılması, estetik açıdan dikkat çekici bir sonuç ortaya koyar.

Proje 4’te sac ve kırık camlar kullanılarak Christian Dior markasına bir stant tasarımı yapılmıştır. Atık malzemeler logo tasarımında, donatılarda ve bölücü eleman kullanılmıştır. Tasarlanan stant tasarımına ait görsel bilgiler, teknik çizimler ve kullanılan atık malzemenin fuar standı tasarımı üzerinde yarattığı işlevsel, teknik ve estetik etkiler Tablo 4’te özetlenmiştir.

Tablo 4. Proje 4, Christian Dior Standı Tasarımı

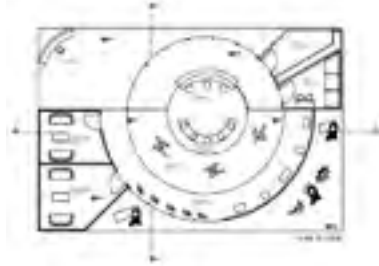
Proje 4: Christian Dior Standı

Öğrenciler: Rümeysa Kantarci – L.Nur Bilgin

Atık Malzeme

Plan Kesit

3 Boyutlu Anlatım

Atık malzemeler: Perfore delikli sac, kırık cam

Malzemenin kullanıldığı bölümler: Logo, Donatılar, bölücü eleman

İşlevsel Etkiler:

- Delikli yapısı, hava akışını artırarak standın iç mekanında konforlu bir ortam sağlar.
- Cam şeffaflık ve ışık geçirgenliği ile iç mekanda ferahlık hissi yaratır. Ayrıca, camın yansıtıcı özelliği, standın içindeki alanın daha geniş ve davetkar görünmesine katkıda bulunur.

Teknik Etkiler:

- Perfore Delikli Sac, hafif yapısı sayesinde kolaylıkla taşınabilir ve montajı yapılabilir.
- Perfore Delikli Sac dayanıklılığı ile bilinir ve uzun süreli kullanım için uygundur.
- Camın kullanımı, tasarımda teknik zorluklar yaratabilir; ancak doğru uygulandığında estetik bir katkı sağlar.
- Camın kırık yapısı, ışık kırılmaları ve yansımalar ile görsel bir derinlik oluşturur.

Estetik Etkiler:

- Perfore Delikli Sac, modern ve çağdaş bir görünüm sunar. Delikli yapısı, görsel ilgi çekici bir doku oluşturur ve markanın imajını güçlendirebilir. Tasarımda kullanılan D harfi, Christian Dior’un ikonik tasarım dilini yansıtarak, markanın prestijini artırır.
- Kırık camın estetik etkisi, ışıkla etkileşimi sayesinde artar. Farklı açılardan bakıldığında değişen ışık yansımaları, mekana dinamizm katar. Bu, mağaza tasarımının lüks ve zarif bir atmosfer yaratmasına yardımcı olur. İç mekanın daha dinamik ve modern görünmesini sağlar.

Proje 5’te kırık cam tablalar, paslı zincirler, eskimiş PVC pencereler kullanılarak Zara markasına bir stant tasarımı yapılmıştır. Atık malzemeler podyum tasarımında, bölücü elemanlarda ve mekan içinde kot oluşturmada kullanılmıştır. Tasarlanan stant tasarımına ait görsel bilgiler, teknik çizimler ve kullanılan atık malzemenin fuar standı tasarımı üzerinde yarattığı işlevsel, teknik ve estetik etkiler Tablo 5’te özetlenmiştir.

Tablo 5. Zara Standı Tasarımı

Proje 5: Zara Standı		Öğrenciler: Furkan GÜNDÜZ
Atık Malzeme	Plan Kesit	3 Boyutlu Anlatım
		
Atık malzemeler: Kırık cam tablalar, paslı zincirler, eskimiş PVC pencereler		
Malzemenin kullanıldığı bölümler: Podyum, bölücü eleman, kot		
İşlevsel Etkiler: - Kırık cam tablaların afiş standı ve toplantı odalarında bölücü eleman olarak kullanılması, hem bilgi sunumunu hem de alanın bölünmesini sağlar. Bu, alanın daha işlevsel bir şekilde kullanılmasına olanak tanır. Kırık cam, şeffaflık özelliği sayesinde alanların görsel bağlantısını korurken, aynı zamanda bölme işlevi görür. - Eskimiş PVC Pencerelerin, ikram alanı deposunun bölücü elemanı olarak kullanılması, depolama alanlarının düzenlenmesine yardımcı olur. Ayrıca, toplantı odalarında da kullanılarak, alanın çok amaçlı kullanımına katkı sağlar.		
Teknik Etkiler: - Paslı zincirler, podyum yapısına eklenerek stabilite sağlar. Zincirin ağırlığı, yapının sağlamlığını artırır. - Podyumun üst örtüsünde ve zemininde ahşap plaka tercih kullanılarak dayanıklılık sağlanmıştır. Aynı zamanda imalat kolaylığı sağlanmıştır.		
Estetik Etkiler: - Paslı Zincirlerin podyum üzerinde farklı uzunluklarda sarkıtılarak kullanılması, alanın dinamik bir yapıya sahip olmasını sağlar. Zincirler, estetik bir unsur olmanın yanı sıra, dikkat çekici bir vurgu oluşturur. - Kırık cam tablaların kullanımı, ışığı yansıtma ve kırma özellikleri sayesinde görsel bir derinlik yaratır. Bu, standın estetik açıdan ilgi çekici olmasını sağlar. - Paslı zincirler, endüstriyel bir estetik sunarak modern ve şık bir görünüm oluşturur. Bu tür malzemelerin kullanımı, tasarımda bir hikaye anlatır ve ziyaretçilerin duygusal bir bağ kurmasına olanak tanır.		

Proje 6’da ahşap palet kullanılarak Armani markasına bir stant tasarımı yapılmıştır. Atık malzeme mekânın karşılama bankosunda, bölücü elemanlarda ve podyum zemini tasarımında kullanılmıştır. Tasarlanan stant tasarımına ait görsel bilgiler, teknik çizimler ve kullanılan atık malzemenin fuar standı tasarımı üzerinde yarattığı işlevsel, teknik ve estetik etkiler Tablo 6’da özetlenmiştir.

Tablo 6. Armani Standı Tasarımı

Proje 6: Armani Standı			Öğrenciler: Ferhat Serdan – Serhat Dayan	
Atık Malzeme	Plan Kesit	3 Boyutlu Anlatım		
				
				
Atık malzemeler: Ahşap palet				
Malzemenin kullanıldığı bölümler: Karşılama bankosu, bölücü eleman, podyum zemini				
İşlevsel Etkiler:				
- Paletlerin standart boyutları, tasarımın farklı alanlarında (karşılama bankosu, bölücü eleman, podyum zemini) kolayca adapte edilmesine olanak tanır. Paletleri farklı şekillerde birleştirerek işlevsellik artırılmıştır. - Kullanılan paletler, çeşitli işlevleri yerine getirecek şekilde tasarlanmıştır. Örneğin, banko olarak kullanıldığında hem müşteri karşılamada hem de ürün sergilemede işlevsel olabilir.				
Teknik Etkiler:				
- Ahşap paletler, sağlam yapıları sayesinde uzun ömürlü ve dayanıklı bir malzeme sunar. Bu, standın uzun süreli kullanımı için avantaj sağlar. - Ahşap paletlerin montajı ve demontajı genellikle kolaydır. Bu, fuar standının hızlı bir şekilde kurulup sökülmesini sağlar. - Ahşap malzeme, yeterli ağırlık ve stabilite sağlayarak standın güvenliğini artırır. Bu, özellikle podyum gibi alanlarda önemli bir faktördür.				
Estetik etkiler:				
- Ahşap paletlerin doğal dokusu ve rengi, standın sıcak ve davetkar bir atmosfer yaratmasına katkıda bulunur. Bu da markanın estetik imajıyla uyumlu bir görünüm sağlar. - Paletlerin alışılmışın dışında kullanımı, görsel açıdan tasarıma yenilikçi bir boyut katar. - Ahşap paletlerin yüzeyindeki doğal doku, tasarımda görsel ilgi yaratır. Farklı renk ve doku kombinasyonları ile estetik zenginlik sağlanabilir.				

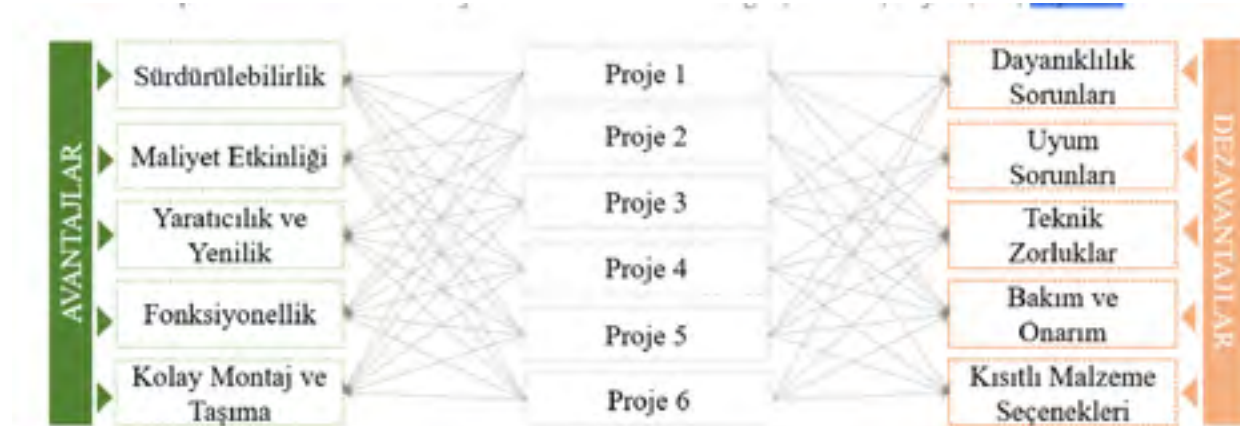
DEĞERLENDİRME

Atık malzemelerin fuar standı tasarımında kullanımı, günümüzde sürdürülebilirlik ve çevre bilincinin artmasıyla birlikte önem kazanmıştır. Bu yaklaşım, hem çevresel etkileri azaltmakta hem de maliyetleri düşürmektedir. Ancak, atık malzemelerin kullanımı, bazı avantajların yanı sıra belirli dezavantajları da beraberinde getirmektedir. Çalışmada öğrencilerin ortaya koyduğu projelerin analizinden hareketle, atık malzemelerin fuar standı tasarımında kullanımı üzerine yapılan çalışmalar, bu malzemelerin potansiyel faydalarını ve zorluklarını daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin bu projelerdeki deneyimleri, gerçek dünya uygulamalarında karşılaşılabilecekleri avantajları ve dezavantajları somut bir şekilde ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgulardan hareketle atık malzemelerin fuar stant tasarımında kullanımının yarattığı avantajlar sürdürülebilirlik, maliyet etkinliği, yaratıcılık ve yenilik, fonksiyonellik ve kolay montaj ve taşıma başlıkları altında yoğunlaşırken; dezavantajlar ise dayanıklılık sorunları, uyum sorunları, teknik zorluklar, bakım ve onarım ve kısıtlı malzeme seçenekleri başlıkları etrafında yoğunlaşmıştır (Şekil 2).

Elde edilen bulgular, atık malzemelerin işlevsel, teknik ve estetik açıdan yarattığı avantajları ve dezavantajları öğrenci projelerinden hareketle nasıl değerlendirilebileceğine dair bir çerçeve sunmaktadır. Bu bölümde, atık malzemelerin fuar standı tasarımındaki rolü, avantajları ve dezavantajları bağlamında ele alınarak, bu malzemelerin kullanımının işlevsel, teknik ve estetik etkileri değerlendirilmiştir. Atık

malzemelerin fuar stant tasarımında kullanımı sunduğu avantajlar açısından değerlendirildiğinde;

- Doğal kaynakları korur ve atık miktarını azaltarak sürdürülebilirliği sağlar. Atık malzemelerin yeniden kullanımı, çevresel etkilerin minimize edilmesine yardımcı olurken, aynı zamanda mevcut kaynakların daha verimli bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanır. Bu yaklaşım, hem ekosistemlerin korunmasına katkıda bulunur hem de gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir çevre bırakma hedefini destekler
- Düşük maliyetli veya ücretsiz malzemeler sunduğu için maliyeti düşürebilir. Bu durum, özellikle bütçe kısıtlamaları olan projelerde büyük bir avantaj sağlar. Atık malzemelerin kullanımı, tasarımcıların yaratıcı çözümler bulmalarını teşvik ederken, aynı zamanda ekonomik açıdan da sürdürülebilir bir yaklaşım sunar. Böylece, katılımcılar, daha az harcama yaparak etkileyici ve özgün stantlar tasarlayabilirler. Bu maliyet avantajı, projelerin genel başarısını artırırken, çevresel etkiyi de azaltır.
- Atık malzemenin sunduğu olanaklar ve yarattığı kısıtlılıklar ile birlikte yaratıcılığı güçlendirir. Bu durum, tasarımcıların mevcut malzemeleri en iyi şekilde değerlendirmelerini ve alışılmışın dışında düşüncelerini teşvik eder. Kısıtlamalar, yenilikçi çözümler geliştirmek için bir fırsat haline gelir; böylece estetik, teknik ve işlevsel açıdan farklı tasarım olanakları ortaya çıkar.

Şekil 2. Öğrenci projeleri ve malzemelerin projelerde yarattığı avantaj dezavantajlar

- Tasarımcılar, bu esneklik sayesinde projelerini etkinliklerin dinamiklerine göre hızlı bir şekilde güncelleyebilir ve optimize edebilirler. Ayrıca, modüler yapıların sunduğu çok yönlülük, katılımcıların stantlarını farklı şekillerde düzenlemelerine olanak tanır, bu da hem estetik hem de işlevsel açıdan zenginleştirici bir deneyim sunar.
- Hızlı montaj ve demontaj imkanı sunar. Bu özellik, fuar etkinliklerinde zaman yönetimini kolaylaştırarak, katılımcıların stantlarını etkinlik öncesinde ve sonrasında hızlı bir şekilde kurup kaldırmalarına olanak tanır. Ayrıca, bu pratiklik, standın farklı konumlarda veya etkinliklerde yeniden kullanılabilmesini sağlar. Böylece, hem iş gücü hem de maliyet açısından verimlilik sağlanır.

Atık malzemelerin fuar stant tasarımında kullanımı sunduğu dezavantajlar açısından değerlendirildiğinde;

- Eski malzemelerin kullanımı ile dayanıklılık sorunları yaşayabilir. Atık malzemelerin genellikle geçmişte kullanılmış olması, zamanla aşınma, yıpranma veya yapısal zayıflık gibi sorunları beraberinde getirebilir. Bu durum, fuar standının uzun süreli kullanımında veya yoğun etkileşimlerde güvenilirliğini azaltabilir.
- Farklı malzemelerin bir arada kullanımı estetik ve teknik açıdan uyum sorunları yaratabilir. Her malzemenin kendine özgü dokusu, rengi ve yapısal özellikleri, bir araya geldiğinde istenmeyen görsel ve işlevsel çatışmalara neden olabilir. Bu durum, tasarımın bütünlüğünü bozarak, standın genel estetiğini olumsuz etkileyebilir. Bu noktada, tasarımcıların sürece aktif olarak müdahale etmeleri büyük bir önem taşır. Malzeme seçiminde dikkatli bir yaklaşım benimsemek ve estetik ile teknik uyumu sağlamak için yaratıcı çözümler geliştirmek, atık malzemenin tasarımda kullanımında başarılı sonuçlara ulaşmak için en önemli gerekliliklerdendir.
- Montaj aşamasındaki güçlükler veya uyumsuzluklar teknik açıdan zorlukları beraberinde getirebilir. Bu durum, tasarımın uygulanabilirliğini tehdit ederken, aynı zamanda iş gücü verimliliğini de olumsuz etkileyebilir. Tasarımcıların bu tür zorlukları minimize

etmek için, montaj sürecini önceden planlamaları ve gerekli teknik çözümleri geliştirmeleri büyük önem taşır.

- Eski malzemelerin kullanılması, daha sık bakım ve onarım gerektirebilir. Zamanla aşınan veya yıpranan bu malzemeler, düzenli olarak kontrol edilmediğinde yapısal sorunlar ortaya çıkarabilir. Bu durum, tasarımın estetik görünümünü ve işlevselliğini olumsuz etkileyerek, katılımcılara sunulan deneyimi zayıflatır. Ayrıca, sürekli bakım ve onarım ihtiyacı, zaman ve maliyet açısından ek yükler getirebilir.
- Uygun atık malzeme bulmak zor olabileceği için tedarik aşamasında sorunlar yaşanabilir. Atık malzemelerin temin edilmesi, belirli bir kalite ve özellik standardını sağlamak açısından zorluklar içerebilir. Bu durum, tasarım sürecinin zamanlamasını etkileyerek, projelerin gecikmesine yol açabilir. Ayrıca, yeterli miktarda uygun malzeme bulamamak, tasarımın uygulanabilirliğini kısıtlayabilir ve yaratıcı süreçleri olumsuz yönde etkileyebilir. Tasarımcıların, bu tür tedarik sorunlarını aşmak için alternatif kaynakları araştırmaları ve esnek malzeme seçimleri yapmaları önemlidir. Böylece, sürdürülebilir tasarım hedeflerine ulaşırken, tedarik sürecindeki belirsizlikleri minimize edebilirler.

Atık malzemelerin fuar standı tasarımında kullanımı, birçok olumlu ve olumsuz yönüyle dikkat çekmektedir. Bu nedenle, atık malzeme kullanımı planlanırken, hem avantajların hem de dezavantajların dikkatlice değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu denge, başarılı ve etkili bir fuar standı tasarımı için kritik öneme sahiptir.

Çalışmanın ikinci temel değerlendirme konusu öğrencilerin yaptıkları bu proje tasarımlarından elde ettiği kazanımların analiz edilmesidir. Bu bölümde sürecin sonunda öğrenci geribildirimlerinden hareketle öğrencilerin atık malzemeleri kullanarak gerçekleştirdikleri tasarım süreçlerinde kazandıkları bilgi ve beceriler değerlendirilmiştir. Proje süreci, öğrencilerin atık malzemeleri kullanarak tasarım yapma becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra, sürdürülebilirlik, estetik ve işlevsellik gibi önemli kavramlar üzerinde derinlemesine bir anlayış kazanmalarını sağlamıştır. Öğrencilerin bu süreçte edindikleri bilgi ve

deneyimlerin yanı sıra, tasarımın çeşitli unsurlarının nasıl entegre edileceğine dair farkındalıkları arttırılmıştır. Bu bölümde, öğrencilerin projeden elde ettikleri kazanımlar, belirli başlıklar altında maddeler halinde sunularak ve bu kazanımların genel tasarım süreçlerine olan etkileri değerlendirilmiştir.

- Proje sürecinde öğrenciler fuar tasarımı ve süreçleri ile ilgili bilgi sahibi olmuştur. Bu süreç, öğrencilerin fuar tasarımının temel prensiplerini, uygulama aşamalarını ve sektördeki güncel trendleri keşfetmelerine olanak tanımıştır. Ayrıca, tasarımın estetik ve işlevsellik açısından nasıl dengeleneceği, hedef kitleye ulaşma stratejileri ve marka kimliğinin önemi gibi konular üzerinde derinlemesine düşünme fırsatı sağlamıştır. Ayrıca fuar standı tasarımında sergileme alanları, aydınlatma, malzeme seçimi ve marka kimliği gibi unsurların detayları hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Stantlarda kullanılan malzeme ve montaj yöntemleri hakkında bilgi edinilmiştir.
- Öğrencilerin sürdürülebilir malzemelerin seçimi, kriterleri ve geri dönüşüm süreçleri hakkında farkındalıkları gelişmiştir. Öğrenciler, çevresel etkileri minimize eden malzeme seçimlerinin önemini kavradılar ve bu malzemelerin sürdürülebilirlik açısından taşıdığı değerleri öğrenmişlerdir. Ayrıca, geri dönüşüm süreçlerinin nasıl işlediğini ve bu süreçlerin tasarım projelerine nasıl entegre edilebileceğini keşfetmişlerdir. Bu bilgi, öğrencilerin projelerinde daha çevre dostu ve sosyal açıdan sorumlu yaklaşımlar geliştirmelerine olanak tanımıştır.
- Sürdürülebilir malzemelerin kullanımı ile çevresel ve sosyal açıdan sağlanan faydalar fark edilmiştir. Öğrenciler, bu tür malzemelerin doğaya olan olumlu etkilerini, enerji tasarrufunu ve atık miktarını azaltma potansiyelini gözlemlemişlerdir. Ayrıca, sürdürülebilir malzemelerin yerel ekonomilere katkı sağladığı ve toplumsal bilinçlenmeyi artırdığı konusunda bilgi sahibi olmuşlardır. Bu süreç, öğrencilerin tasarımlarında çevresel sorumluluk bilincini ön planda tutmalarını teşvik etmiştir.
- Atık malzemelerin güzel tasarımlar oluşturma potansiyeli gözlemlenmiştir. Öğrenciler, geri

dönüştürülebilir malzemeleri yaratıcı bir şekilde kullanarak işlevsel, teknik ve estetik açıdan çeşitli çözümler üreterek projelerini geliştirmişlerdir. Bu süreç, atık malzemelerin sadece birer yük değil, aynı zamanda yenilikçi tasarım çözümleri için birer kaynak olabileceğini göstermiştir. Öğrenciler, bu malzemelerin dönüşüm sürecinde tasarımın nasıl şekillendiğini ve bu süreçteki yaratıcılığın önemini keşfetmişlerdir. Bu deneyim, atık malzemelerin sürdürülebilir tasarım anlayışına katkıda bulunabileceğini ve çevresel sorunlara çözüm üretebileceğini anlamalarına yardımcı olmuştur.

SONUÇ

Günümüzde fuarlarının öneminin giderek artması, stant üretimini artırırken atık miktarının da çoğalmasına neden olmaktadır. Fuarlar, firmaların ürünlerini tanıtmak için çeşitli malzemeler kullanarak dikkat çekici stantlar oluşturmalarına olanak tanırken. bu süreçte kullanılan malzemelerin çoğu, fuar sonrası geri dönüşüme kazandırılmadan atık haline gelmektedir. Bu problemten hareketle kurgulanan çalışmada atık malzeme kullanılarak stant tasarlanması amaçlanmış ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesi hedeflenmiştir. Fuar Alanları ve Stant Tasarımı dersi kapsamında buna bağlı olarak tasarlanan stantlar, atık malzemelerin işlevsel, teknik ve estetik açıdan yarattığı avantajlar ve dezavantajlar üzerinden değerlendirilmiştir.

Atık malzemelerin fuar standı tasarımında kullanımı, birçok olumlu ve olumsuz yönüyle öne çıkmaktadır. Olumlu yönleri arasında, çevresel sürdürülebilirliği artırma, maliyetleri düşürme ve yaratıcı tasarımlar oluşturma gibi faktörler yer alırken; olumsuz yönler, montaj zorluğu, malzeme tedariği, estetik ve teknik açıdan uyumsuzluk, montaj zorluğu gibi sorunlardır. Bu nedenle, atık malzeme kullanımı planlanırken avantajlar ve dezavantajların dikkatlice değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu dengeyi sağlamak, hem estetik hem de işlevsellik açısından etkili bir fuar standı tasarımı için kritik bir unsurdur. Tasarımcıların, hem çevresel etkileri minimize eden hem de ziyaretçilerin ilgisini çeken yaratıcı çözümler geliştirmeleri, başarılı bir fuar deneyimi sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, atık malzeme

kullanımı, dikkatli bir planlama ve uygulama gerektirirken, aynı zamanda inovatif düşünmeyi teşvik eden bir fırsat sunmaktadır.

Sonuç olarak, bu proje süreci, öğrencilerin tasarım becerilerini geliştirirken sürdürülebilirlik ve çevresel sorumluluk konularında derin bir farkındalık kazanmalarını sağlamıştır. Sürdürülebilir malzemelerin seçimi, geri dönüşüm süreçleri ve atık malzemelerin yaratıcı kullanımı, tasarım süreçlerinde önemli rehberler haline gelmiştir. Bu deneyim, estetik ve işlevselliğin yanı sıra çevresel ve sosyal faydaları da göz önünde bulundurarak daha bilinçli tasarımlar oluşturmalarına olanak tanımıştır. Böylece, öğrenciler, modern tasarımın toplumsal ve çevresel sorumluluk taşıdığını anlayarak, gelecekteki projelerinde bu değerleri etkin bir şekilde uygulama yetkinliği kazanmışlardır.

KAYNAKLAR

- Aksu, C., (2011), Sürdürülebilir kalkınma ve çevre. *Güney Ege Kalkınma Ajansı*, 1-33. Erişim adresi (26 Şubat 2023): http://geka.gov.tr/Dosyalar/o_19v5e00u1ru61bbncf2qmlcpv8.pdf
- Aksu, E. (2016). *Küresel bir iletişim platformu olarak fuar iç mekanları ve uluslararası fuarlar üzerinden bir irdeleme*, [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. İstanbul Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi: <https://polen.itu.edu.tr/items/3d905566-760c-4cd0-8f59-c6ffb9a08e77>
- Altın, E. (2023). Fuar stant tasarım kriterleri ve uygulama süreçlerinin incelenmesi. *Mimarlık ve Yaşam*, 8(3), 693-718. <https://doi.org/10.26835/my.1159187>
- Aydın, D. ve Uysal, M. (2009). Mimari program verilerinin mekan performansının değerlendirilmesi yoluyla belirlenmesi: eğitim fakültesi örneği. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Dergisi*, 25 (1), 1-23.
- Bekar, İ. (2023). Mobilya tasarımında atık malzeme kullanımının örnekler üzerinden değerlendirilmesi. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 13 (1), 84-99. DOI: 10.20488/sanattasarim.1313909
- Bekar, İ. ve Cürgül, T. (2024). The use of natural stone in furniture design within the context of limitations and creativity. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 14(1), 61-85. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.1505760>
- Çebi, S. (2024). Varka ve Gülşah minyatürlerinin temel tasarım atölyesinde yeniden üretimi. *Art-Sanat Dergisi*, (22), 435-466. <https://doi.org/10.26650/artsanat.2024.22.1482465>
- Elibol, G. C., Bezci, İ., Dündar Türkkan, V. ve Varol, A. (2018). Mobilya tasarımında yeniden kullanım: Tasarımdan üretime dönüşüm. *Art-e Sanat Dergisi*, 11 (21), 134-156. DOI: 10.21602/sduarte.344513.
- Gazal, C. (2021). Sürdürülebilir tüketim ekseninde sürdürülebilir moda pazarlaması uygulamaları. *İktisadi ve İdari Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 131-144.
- Gürcüm, H. B. ve Yüksel, C. (2011). Moda sektörünü “yavaşlatan” eğilim: Eko moda ve modada sürdürülebilirlik. *Akdeniz Sanat*, 4(8), 48-51.
- Hasol, D. (2005). *Ansiklopedik mimarlık sözlüğü*. YEM Yayın - Mimarlık Dizisi.
- Hatipoğlu, S.C., Kamaoğlu, M. Şensoy, G. ve İnceoğlu, M. (2024). Body, dance and abstraction for spatial and structural comprehension in the first year of design education. *International Journal of Technology and Design Education*. 34(1), 19-55.
- Kaptan, S. (2021). Görsel iletişimde stant tasarımı ve anlam üretimi. *Journal of History School*, 51, 1246-1268.
- Küçükerman, Ö. (2002), Sergiler, fuarlar, standlar ve yaratıcı tasarımlar. G.İpek (Ed.). *Fuar stand tasarımı* içinde (s. 9-18). Yapı – Endüstri Merkezi Yayınları.
- McLennan, J. F. (2004). *The philosophy of sustainable design: The future of architecture*, Ecotone Publishing Company.
- Onay, B., Okuyucu, Ş.E. ve Çoban, G. (2023). Atık malzemelerin işlevsel ürüne dönüştürülme süreci: İç mimarlık stüdyo deneyimi, *Kent Akademisi Dergisi*, 16(3), 1741-1758. <https://doi.org/10.35674/kent.1252387>
- Önlü, N. (2010). Tasarımda yaratıcılık ve işlevsellik tekstil tasarımındaki konumu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (1), 85-95.
- Radwan, A. ve Morsi, A.A.G. (2018). Integration of reusing materials as a Ttool in sustainable

design education. *12th International Technology, Education and Development Conference*. İspanya.

Sağlam, F. ve Enginoğlu, T. (2016). Atık Nesnelerin Sanat Eğitiminde Kullanılması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(14), 45-58.

Tütüncü, D. (2011). Mobilya tasarımını değerlendirmede kullanılan temel kriterlerin kullanıcı algısı açısından önceliklerinin belirlenmesi, [Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi] Anadolu Üniversitesi Açık Erişim Sistemi: <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/handle/11421/4975?show=full>

Yılmaz, M. ve Tüfekçioğlu, D. (2018). Atık malzemelerden 1/1 tasarım uygulamaları, *UTAK Ulusal Tasarım Araştırmaları Konferansı* bildiriler kitabı içinde (567-575). Ankara: ODTÜ.

Yazar Katkı Oranı

Araştırmacılar bu çalışmanın tümüne eşit katkıda bulunmuştur. Araştırmacılar herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.